

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 สามารถสรุปผลและอภิปรายผลดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ทั้ง 5 ด้าน สรุปได้ว่า 1) ด้านการกำกับมาตรฐาน มีการควบคุม กำกับ ดูแล การบริหารจัดการหลักสูตรและคุณภาพของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา และมีการกำหนดนโยบายและแผนจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย 2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีการดำเนินการตามประกาศสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เรื่อง การกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2552 มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ จัดการเรียนการสอนและจัดกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนมีการจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ใน มคอ. 2 มคอ. 3 และ มคอ. 5 และมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตาม มคอ.7 ทุกปีการศึกษา 3) ด้านการวิจัย มีการกำหนดขั้นตอนและแนวปฏิบัติการจัดทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ อย่างชัดเจนและเหมาะสม มีการจัดอบรม/การสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ให้นักศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย และการเขียนบทความวิจัย รวมถึงมีการจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยด้านวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระให้นักศึกษาเป็นประจำทุกปี และมีการเผยแพร่แหล่งสืบค้นข้อมูลวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษาทราบอย่างทั่วถึง 4) ด้านอาจารย์ มีการพิจารณาคุณสมบัติของอาจารย์ประจำ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 เพื่อเสนอเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรใน มคอ. 2 ของหลักสูตรใหม่ และ/หรือ หลักสูตรปรับปรุง และมีการกำหนดกลไกสู่การปฏิบัติและการประเมินอาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาทุกภาคการศึกษา และกำหนดบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม และ 5) ด้านนักศึกษาและบัณฑิต มีระบบและกลไกการรับนักศึกษาเข้าศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาอย่างเหมาะสม ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และคุณสมบัติเฉพาะของหลักสูตร มีการกำกับ ติดตาม ความก้าวหน้า

การจัดทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ เป็นประจำทุกภาคการศึกษา และกำกับติดตามนักศึกษาใกล้พ้นสภาพอย่างใกล้ชิด อีกทั้งมีการกำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาให้เป็นมหาบัณฑิตและดุซงึบบัณฑิตที่พึงประสงค์ และติดตามประเมินผลจากบัณฑิตและผู้ใชบัณฑิตทุกปีการศึกษา

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ทั้ง 5 ด้าน สรุปได้ว่า

ด้านการกำกับมาตรฐาน รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ 1) การสนับสนุนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เพื่อเข้ามาประจำในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และส่งเสริมอาจารย์ให้เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ 2) การจัดประชุมบุคลากรประสานงานระดับบัณฑิตเป็นประจำ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์ และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ 1) หลักสูตรกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นอัตลักษณ์ มุ่งเน้นความเป็นตัวตนและวิชาชีพของหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย มีการบูรณาการศาสตร์จากหลากหลายสาขา และตามความต้องการของตลาดแรงงาน 2) การพัฒนาหลักสูตรด้านครุศาสตร์ให้มีความหลากหลายและเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับความต้องการของผู้เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยการสร้างเครือข่ายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และ 3) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา รวมถึงสถานประกอบการในรูปแบบการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work-integrated Education: WIE)

ด้านการวิจัย รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ 1) การสร้างระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยวิทยานิพนธ์ที่มาจากความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น 2) การจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยด้วยกระบวนการเรียนรู้ผ่านรายวิชา สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และชุมชนนักวิจัยให้เกิดขึ้นในหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม และ 3) การกำหนดให้นักศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ด้านอาจารย์ รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ 1) การกำกับ ติดตามและตรวจสอบจำนวนผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 2) การศึกษาตัวอย่างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ประจำหลักสูตร และการนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องตามบริบทของมหาวิทยาลัย 3) การจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้มีผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น และ 4) การส่งเสริมอาจารย์เสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับการจดอนุสิทธิบัตรหรือสิทธิบัตร

ด้านนักศึกษาและบัณฑิต รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ 1) การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียนให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และ 2) การจัดทำระบบติดตามความก้าวหน้าการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำกับมาตรฐาน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านอาจารย์ และด้านนักศึกษา และบัณฑิต สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้บริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อภิปรายผล

การพัฒนาและเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการกำกับมาตรฐาน ควรควบคุมสัดส่วนจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อจำนวนนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ควรมีการสนับสนุนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เพื่อเข้ามาประจำในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และส่งเสริมอาจารย์ให้เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สืบพงษ์ ปราบใหญ่ และคณะ (2562) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรและเกณฑ์วิชาชีพที่กำหนด

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน หลักสูตรควรกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นอัตลักษณ์ มุ่งเน้นความเป็นตัวตนและวิชาชีพของหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย มีการบูรณาการศาสตร์จากหลากหลายสาขา และตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สืบพงษ์ ปราบใหญ่ และคณะ (2562) ด้านนโยบายการเมือง ที่กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาโดยเน้นความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพและสายงานต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ ควรบูรณาการข้ามศาสตร์วิชาเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่กล่าวว่า ควรพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองกับบริบทสังคมไทยและวัฒนธรรม

ด้านการวิจัย ควรมีการกำหนดให้นักศึกษาตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และสร้างเครือข่ายการวิจัยให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีณัฐร สวัสดิวัฒน์ (2550) ที่กล่าวว่า เงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก กำหนดว่าบทความวิจัยต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ และต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความวิจัย นอกจากนี้ ควรมีการจัดสรรทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ให้นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สืบพงษ์ ปราบใหญ่ และคณะ (2562) ด้านเศรษฐกิจ ที่กล่าวว่า ควรส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและทุนวิจัยจากภายนอกสถาบัน

ด้านอาจารย์ ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ประจำได้มีโอกาสร่วมทำงานวิจัยกับสถาบัน อุดมศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ หรือแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการปฏิบัติการสอนระหว่างสถาบัน และควรมีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้มีผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติพงษ์

มีเพียร์ และคณะ (2558) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และความเป็นเลิศทางวิชาการของอาจารย์ จะต้องมีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการระดับสูง โดยการสนับสนุนให้อาจารย์ได้มีโอกาสไปร่วมทำงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานวิจัยร่วมกัน

ด้านนักศึกษาและบัณฑิต ควรมีการจัดการอบรมพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษให้นักศึกษาเมื่อแรกเข้าเป็นนักศึกษา เพื่อให้มีผลคะแนนสอบภาษาอังกฤษเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติพงษ์ มีเพียร์ และคณะ (2558) ที่กล่าวว่า บัณฑิตวิทยาลัยต้องยกระดับสู่ความเป็นนานาชาติ การยกระดับบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นสากลต้องส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น รวมถึงการจัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น รวมถึงการส่งเสริมให้มีการตั้งสถานวิจัยประจำคณะ เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพด้านการวิจัย นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำระบบติดตามความก้าวหน้าการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสีปงษ์ ปราบใหญ่ และคณะ (2562) ด้านเทคโนโลยี ที่กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อความสะดวกในการประสานงาน และสร้างระบบการจัดการบัณฑิตศึกษาที่สามารถเข้าถึงได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรสร้างระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยวิทยานิพนธ์ที่มาจากความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น
2. ควรส่งเสริมอาจารย์เสนอผลงานวิจัยเพื่อขอรับการจดอนุสิทธิบัตรหรือสิทธิบัตร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มเติม เช่น ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย
2. ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ และประเมินผลการใช้รูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย